

[Waldorff]

kofyldte internationale oliehandel? Ja, det gør de faktisk. De ønsker lige præcis, at danske lønarbejderindkomster skal smides ud til profitter, som i første kvartal 1980 for Exxons vedkommende beløber sig til – og det er nettofortjenesten – 1,9 mia dollars; det er en stigning på 102 pct. i forhold til første kvartal 1979. Det er ganske vist rekord, men for de øvrige selskaber er der tilsvarende tale om fortjenester, som ligger 100 pct. over de fortjenester, man havde i første kvartal af 1979. Overskudsniveaet i de store multinationale selskaber i 1980 ligger på et fire gange så højt niveau som i 1978. Det er hr. Mai-steds ønskesituation.

I USA, som jo ellers ikke udmærker sig ved ligefrem at praktisere behårde statslige indgreb over for de multinationale selskaber, er det lykkedes Carter at få vedtaget en særskat på merfortjenesterne hos olieselskaberne, nemlig en inddragelse på 2/3 af merprofitterne, og det vil beløbe sig til omkring 220 mia dollars i de næste ti år. Sådan noget gør man ikke i Danmark. I Danmark praktiserer man kontrakter med olieselskaberne, som betyder en royalty på 8 pct., og en fuldstændig lemfældig selskabsbeskatning, og den danske stat accepterer fortjenester til DUC, som i dagens priser vil beløbe sig til op imod 100 mia kr. frem til efter årtusindskiftet. Man accepterer også fra den danske stats side, at 30 pct. af Nordsøressourcerne ilandføres i Tyskland og i Holland, nemlig den del af ressourcerne, som tilfalder Texaco og Chevron. Så konklusionen er, at der i høj grad er brug for en endda meget aktiv indsats fra den danske stats side i forhold til olieforsyningen.

Nu er det ikke DUC, vi diskuterer i denne forbindelse, men jeg synes alligevel, det skal nævnes, at det er et helt selvfølgeligt krav, at staten starter med at overtage kontrollen med og ejerskabet til de danske Nordsøressourcer.

Derudover er det selvfølgeligt klart, at man i en temmelig lang periode, også selv om den bedst tænkelige energipolitik blev gennemført, i nogen grad ville være afhængig af importeret olie, og derfor er vi enige med regeringen i, at vi skal have et statsligt olieselskab, og at vi i så vid udstrækning som muligt skal praktisere statslige olieindkøb. Vi er også enige i, at man skal sprede kontrakterne på forskellige lande, og håber, at energiminister Poul Nielson vil få meget held med sine

rejser rundt omkring i verden, så de også indbringer andet end gulddaggerter og lignende gaver fra forskellige sheiker.

Derimod er vi absolut ikke enige i den form, som den statslige oliehandel har fundet. Vi er uenige i, at man har koblet de store olieselskaber på aftalen. Det, der sker nu, er, at man ganske vist kryber uden om monopolerne i lige præcis indkøbsfasen, men derefter er de fuldt inde i billedet: man benytter sig af de store selskabers raffinaderikapacitet, og man benytter sig af de store selskaber til distribution af olien. Det, der hermed sker, er, at regeringen kun i en vis udstrækning er i stand til at bruge olieindkøbene til at sikre forsyning, men ikke i stand til at bruge de statslige olieindkøb til at sikre en rigtig pris på den olie, man indkøber. Staten laver kontrakterne, og man sørger for transporten, men herefter scorer selskaberne gevinsten på hele raffineringsprocessen og – som hidtil – gevinsten på hele distributionen af olien. Det betyder bl. a. valutamæssigt, at statsolien for en stor del i hvert tilfælde kommer til at erstatte den billigste olie og ikke den dyreste olie. Det eneste konsekvente ville være at opbygge et statsligt raffinaderiselskab og et statsligt distributionsnet, og det ville jo i praksis sige det samme som nationalisering af hele oliesektoren.

Når vi kræver nationalisering af hele oliesektoren, er det ikke, fordi vi elsker nationaliseringer, eller fordi vi har nogen særlige illusioner om, at så bliver det hele fantastisk billigt, men det er den eneste effektive måde at sikre sig en kontrol med olieforsyningen på, og det er den eneste måde, man overhovedet kan begrænse olieselskabernes virksomhed på.

Ellers er dette her jo kommet til at handle om noget andet. Det er blevet blæst meget op i medierne, at Danmarks Rederiforening har brokket sig over, at kontrakten med Saudi-Arabien indeholder en klausul, som giver Saudi-Arabien en vis fortrinsstilling på transportområdet. Det ser ud til, selv om det ikke er det, der interesserer mig mest, at energiministeren har kvajet sig med sine udtalelser om, at det er noget, som DONG har ansvaret for, og ikke noget, som regeringen har ansvar for.

Jeg mener ikke, at det skal lykkes energiministeren at gennemføre en rent akademisk skelnen imellem, hvad DONG gør, og hvad